

BELEIDSPLAN 2024 - 2027

SAMENVATTING

Voor de komende vier jaren heeft de OVKK drie kerntaken geformuleerd:

1. Verbinden

Het faciliteren van kennisdeling en ervaringsuitwisseling tussen initiatiefnemers, plaatselijke belangenorganisaties en dorpshuizen.

2. Signaleren

- a. Het oppikken en interpreteren van ontwikkelingen die de leefbaarheid van de kleine kernen raken,
- b. De verkregen informatie delen met ons netwerk.

3. Agenderen

We geven de plaatselijke belangenorganisaties en dorpshuizen een stem:

- a. door hen te attenderen op bijeenkomsten waar participatie in het spel is,
- b. door het organiseren van interactieve bijeenkomsten,
- c. zodat ze in staat zijn om hun visie op de agenda van de beleidsmakers te krijgen.

INLEIDING

De komende vier jaren ontwikkelt de OVKK zich verder als een contactcentrum voor participatie en leefbaarheid. In 2022 werd begonnen met het proactief bezoeken van plaatselijke belangenorganisaties en dorpsraden om te vernemen hoe het is gesteld met de leefbaarheid in hun kern. Daarnaast werd ook hun eigen rol tegen het licht gehouden. De bevindingen zijn meegenomen in het rapport *Platteland vitaal!* van de SER Overijssel, dat in december 2022 werd aangeboden aan het college van Gedeputeerde Staten. De belangrijkste aanbeveling uit het rapport is dat de rol van de provincie bepaald zou moeten worden in overleg met de inwoners van de afzonderlijke kernen, waarvoor maatwerk en persoonlijke benadering is benodigd. De OVKK wil hiervoor afspraken maken met de provincie.

Eind maart 2023 verscheen van drie adviesraden het rapport *Elke regio telt!* De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur, de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving en de Raad voor het Openbaar Bestuur constateren in hun rapport dat plattelandregio's achterop zijn geraakt met de kwaliteit van de leefomgeving, de beschikbaarheid van publieke voorzieningen, ontmoetingsplekken en het aanbod van culturele voorzieningen. Om het tij te keren wordt gepleit voor een regionaal beleid waarin een bestuurslaag van gemeenten en lokale organisaties op vitale punten het initiatief neemt voor veranderingen. De inzet van de OVKK is om hierin te functioneren als een netwerkpartner voor het oppakken en doorgeven van signalen uit de dorpsamenleving.

Belangrijke beleidsplannen die op eerst op regionale en daarna op lokale schaal worden uitgewerkt zijn de landbouwhervorming en het landelijk programma voor duurzame energie. De benodigde maatregelen worden in snel tempo genomen, waardoor de participatie van de dorpsbewoners onder druk komt te staan. De OVKK zet het komende jaar in op goede communicatie teneinde leden en actieve bewoners uit de dorpen te informeren en stimuleren, zodat zij waar nodig hun agenderende rol kunnen oppakken.

Een onderwerp waar de OVKK zich in het bijzonder op gaat toeleggen is de ondersteuning van de dorpshuizen, multifunctionele accommodaties en kulturhusen. Persoonlijke bezoeken aan de accommodaties dragen in belangrijke mate bij aan het in kaart brengen van de problematiek rond de exceptioneel gestegen energielasten en de noodzaak tot verduurzaming. Niet zelden liggen aan de problemen dieper liggende oorzaken ten grondslag. Het doel is om in 2024 te komen tot een netwerk waarin gemeenten, de provincie, de OVKK en maatschappelijke organisaties elkaar kunnen vinden voor advies en ondersteuning.

We blijven ons inzetten voor het behoud van de voorzieningen. Nog altijd verdwijnen er basisvoorzieningen die belangrijk zijn voor de leefbaarheid van een dorp, zoals openbaar vervoer, huisartspraktijken, winkels en scholen. In het recentelijk verschenen onderzoek *Leefbaarheid op het platteland: uiteenlopen van idylles en werkelijkheden* van de Wageningen University, lezen we hoe het opheffen van een voorziening een keten aan effecten in gang zet die het dorp in een neerwaartse spiraal doet belanden. Zo kan het opheffen van een buslijn ertoe leiden dat de school minder leerlingen trekt. Starters met kinderen kiezen er eerder voor zich te vestigen in een dorp met, dan zonder een lijnbus. Senioren voelen zich opgesloten en trekken weg. Het wordt stiller op het dorp, waardoor ook andere voorzieningen in de knel raken. We pleiten voor een afwegingskader waarin bij de beoordeling van hun nut en noodzaak de voorzieningen als een samenhangend geheel worden beschouwd.

ACTIVITEITEN

1. Belangenbehartiging

De OVKK maakt deel uit van een divers netwerk. We noemen in het bijzonder de provincie, gemeenten, KNHM, Platform Dorpshuizen, ROCOV, de RES en de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen. Voorts wordt samengewerkt met meerdere sponsors, waaronder AnnoNu. Via contacten met deze organisaties behartigen we de leefbaarheid van de Overijsselse kleine kernen.

2. Advies en ondersteuning

Organisaties van plaatselijk belang, dorpshuisbesturen en initiatiefgroepen ontvangen advies en ondersteuning bij hun dagelijks functioneren. Om dit zo goed mogelijk te kunnen doen is uit het bestuur van de OVKK een team van vrijwilliger-adviseurs geformeerd. De adviseurs bezoeken de leden om vragen en problemen rechtstreeks met hen te bespreken.

3. Ondersteuning dorpshuizen

Door de coronacrisis en de excessief gestegen energielasten is de exploitatie van dorpshuizen sterk onder druk komen te staan. Via het [Meldpunt Dorpshuizen Overijssel](#) verleent de OVKK aan dorpshuisbesturen advies en ondersteuning bij het zoeken naar mogelijkheden om de continuïteit van hun accommodatie te waarborgen. Rond het Meldpunt wordt een netwerk van samenwerkende organisaties gerealiseerd, die de dorpshuizen ondersteuning kunnen verlenen.

Voor het overige kunnen dorpshuisbestuurders bij het Meldpunt terecht voor advisering over de dagelijkse gang van zaken rond de exploitatie, zoals de wet- en regelgeving en worden leden van advies gediend bij knelpunten van bestuurlijke aard.

4. Signaleren

Zowel op aanvraag als proactief bezoekt de OVKK de Plaatselijke Belangen, dorpsraden en dorpshuizen om in een rechtstreeks gesprek te vernemen hoe het gaat met het dorp, de accommodatie en het eigen functioneren. Tijdens een persoonlijk onderhoud komen wensen en problemen aan het licht die in een objectiverend onderzoek niet altijd worden gesignaleerd.

Door het bijwonen van expertmeetings en symposia doet de OVKK actief mee aan het Overijsselse leefbaarheidsdiscours. De OVKK neemt kennis van wat er speelt in de samenleving, komt op voor de leefbaarheid en deelt via de nieuwsbrief, website en sociale media de verkregen informatie met haar achterban en partnerorganisaties.

5. Agenderen

De OVKK betreft haar achterban bij bijeenkomsten waar nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied worden besproken en waar van de bewoners een actieve houding wordt gevraagd. Actuele onderwerpen zijn bijvoorbeeld de versnelde overgang naar groene energie, dreigende leegstand van de dorpskerk, brede welvaart en de behoefte aan woningen. De bijeenkomsten worden bijgewoond door bestuurders, bewoners, initiatiefnemers en beleidsambtenaren en geven gelegenheid voor een interactieve gedachtewisseling, zodat bewoners hun onderwerpen op de beleidsagenda kunnen krijgen.

6. PPLG

Met het Provinciaal Programma Landelijk Gebied beoogt de provincie de natuur robuuster te maken, onder andere door vermindering van de stikstofuitstoot. Daarnaast ontwikkelt de provincie beleid om het platteland een beter sociaaleconomisch perspectief te geven, waarbij voor de boeren een duurzame toekomst wordt gecreëerd. Om dit te bereiken werkt de provincie samen met haar partners, waaronder de OVKK. In het komende jaar informeert de OVKK haar leden over nieuwe ontwikkelingen rond de PPLG, hoe ze daarop kunnen inspelen en stimuleren we hen om mee te doen aan plannen voor hun leefomgeving.

7. Communicatie

De OVKK onderhoudt de website www.mijndorpinoverijssel.nl, die is ontwikkeld in samenwerking met de Provincie Overijssel. Met de website wordt aan onze achterban, de krachtige kernen, een gezicht gegeven. Elk dorp wordt geportretteerd met een cultuurhistorische beschrijving en een inventarisatie van de activiteiten en voorzieningen. Een statistische tool maakt het mogelijk om in een oogopslag kennis te nemen van hun verschillen en overeenkomsten. Het doel van de website is om dorpen met soortgelijke kansen en uitdagingen aan elkaar te relateren.

Via onze website www.ovkk.nl kunnen leden en betrokkenen informatie vinden die verband houdt met het werken aan de leefbaarheid van de kleine kernen. Zo is op de website een koppeling gemaakt naar het platform www.samenvoorelkaar.nl. Dit platform, dat de OVKK samen met Anno.nu in opdracht van de provincie heeft ontwikkeld, biedt mensen met plannen voor de leefbaarheid de mogelijkheid om met elkaar in contact te komen.

Naast de website heeft de OVKK een maandelijkse nieuwsbrief die verstuurd wordt naar alle leden en geïnteresseerden. Hierin delen we onze kennis en ontwikkelingen die relevant zijn voor de leefbaarheid, zoals nieuwe subsidieregelingen, beleidsvoornemens van Provincie en Rijksoverheid, evaluatie van staand beleid en inspirerende voorbeelden van succesvolle methodes en projecten.

8. Sociale media

Dorpsraden en plaatselijke belangenorganisaties raken steeds meer betrokken bij het interactieve beleid van provincie, gemeenten en andere organisaties uit de publieke sector. We maken

dorpsraden bewust van hun nieuwe rol en mogelijkheden door hen via onze sociale media te betrekken in het directe contact tussen bewoners, bestuurders en beleidsmedewerkers. De OVKK is actief op Facebook, Twitter, LinkedIn en Instagram.

9. Platform gemeentelijke kerncontactambtenaren

In samenwerking met Stimuland onderhoudt de OVKK een platform voor overleg met kerncontactambtenaren. Deelnemers aan het platform zijn gemeentelijke ambtenaren die zich bezig houden met de kleine kernen, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en de provincie. Een terugkerend thema is de burgerparticipatie en de communicatie tussen gemeente en initiatiefnemers.

10. Kerken

Steeds meer kerken sluiten hun deuren. Velen willen zich inzetten om het kerkgebouw voor de dorpsgemeenschap te behouden; bijvoorbeeld door te proberen er meerdere functies aan te verbinden. De OVKK deelt informatie over succesvolle initiatieven.